

Asia: VN/35729/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihoitolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Muu järjestö tai yhdistys

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Ei

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Monimuotoiset perheet -järjestöverkosto ei kannata esitystä tässä muodossaan ja tällä aikataululla, ilman riittävää valmistelua. Kuten esityksen muissa toteuttamisvaihtoehdoissa (luku 5) todetaan, tarvittua kokonaisvaltaisempaa ja harkitumpaa uudistusta ei voida toteuttaa tässä aikataulussa. Näin laajan kokonaisuuden huolellinen ja vaikutusarvioiltaan riittävä lakiuudistus vaatisi enemmän aikaa ja laajempaa valmistelua. Erityistä huolta herättää vajaan jäänyt lapsivaikutusten arviointi, huomioiden erilaiset perhetilanteet.

Vaikka sosiaalihoitolaissa on päivitystarpeita, huolena on, että lain väljentyessä perheitä haastavissa tilanteissa auttavat palvelut heikentyvät ja erot alueiden välillä lisääntyvät. Hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne ja lakiin liitetyt säästötavoitteet tarkoittavat, että palveluja toteutetaan vain lakisääteisessä minimissä, eivätkä uudelleenjärjestelyt toteuta säästötavoitteita ilman palveluiden vähentämistä.

Erityisesti monimuotoisissa perhetilanteissa hyödytään usein laajasta ja valtakunnallisesti yhdenmukaisesta palveluvalikoimasta. Vaikka rinnallakulkeminen palvelu- ja tukiviidakossa on tärkeää, usein pelkkä sosiaalityö tai sosiaalihoito ei riitä, ellei perheelle ole tarjolla riittävästi käytännön apua tarjoavia palveluja, kuten lapsiperheiden kotipalvelua, tukihenkilötoimintaa ja

erilaisissa muodoissaan tarjottavaa perhehoitoa. Palveluiden heikentyminen olisi erityisen haitallista nyt, kun myös sosiaaliturvaa on heikennetty.

Ellei ammattilainen voi tarjota riittävästi konkreettista palveluapua, esimerkiksi apua lastenhoitoon tai kodin ylläpitoon, ja/tai parempaa sosiaaliturvaa, ei sosiaalihuollosta välttämättä ole juurikaan apua esimerkiksi toisen vanhemman menehtyessä, erokriisissä tai yksinhuoltajan tai kaksos- tai kolmosvanhempien akuutissa kuormitustilanteissa.

Tietoa kotipalvelun käytöstä ja hyödyistä monimuotoisissa perhetilanteissa:
<https://www.monimuotoisetperheet.fi/kotipalvelu/>

Monimuotoiset perheet -verkosto on myös huolissaan asiakkaiden ja työntekijöiden oikeusturvan heikentymisestä. Arviointien ja kirjaamisen keventäminen voi vähentää ylimääräistä byrokratiaa, mutta myös mahdollisuuksia kirjata ja lukea, mitä perheen osalta on päätetty, kenen toimesta, milloin ja miksi. Samoin se voi heikentää valtakunnallisesti yhdenmukaista vaikuttavuuden arviointia ja tietopohjaisuutta, jota sosiaalihuollossa pitäisi päinvastoin parantaa.

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

Monimuotoiset perheet –verkosto on huolissaan, että palveluvalikoiman väljentyessä ja sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen korostuessa laissa, lain tavoite vahvemmassa oikea-aikaisesta ja tarpeita vastaavasta tuesta ei toteudu. Ohjaus ja neuvonta ei useinkaan ole riittävä tuki varsinkaan kuormittavissa perhetilanteissa. Jos käytännön tukea antavia palveluja, kuten lapsiperheiden kotipalvelua, ei ole määritelty laissa, niitä ei yhdenvertaisesti tarjota eri alueilla. Jo nyt, vaikka palvelu on ollut lakisääteinen, sen kriteerejä ja resursseja on säästösyistä kiristetty monella alueella, jolloin palvelua ei voida täysimäärisesti hyödyntää varhaisen tuen ja raskaampien palveluiden ehkäisyn työkaluna. Huolta liittyy myös kasvatus- ja perheneuvonnan lakisääteisen monialaisuuden poistumiseen, ja mikä vaikutus sillä on riittävään, tuen tarpeisiin vastaavaan ja oikea-aikaiseen tukeen.

Eryteisesti yhdistettynä sosiaaliturvan heikentymiseen, on vaarana, että perheitä kuormitetaan sosiaalihuollon neuvonnalla, ilman että ammattilaisilla on tarjota riittävästi ja ennaltaehkäisevästi perheen tilannetta konkreettisesti auttavia palveluita ja sosiaaliturvaa. Taloudellisen tuen laajentaminen on tästä näkökulmasta erittäin kannatettava osa sääntelyn muuttamista.

Lakiesityksen tavoite joustavuudesta ja alueelliset erot paremmin huomioivasta palvelusta voi siis toteutua, mutta Monimuotoiset perheet –verkosto korostaa, että tällainen joustavuus voi myös luoda eriarvoisuutta sekä epäselvyyksiä siinä, millaisiin palveluihin perheet ovat oikeutettuja.

Valtakunnallisten tahojen, kuten järjestöjen, on myös vaikeaa neuvoa ja tukea eri perhetilanteissa, jos palvelut, sisältöineen ja maksuineen, poikkeavat merkittävästi toisistaan alueittain tai niitä myöntävän ammattilaisen, tiimin tai yksikön harkinnan mukaan.

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Erytystä tukea tarvitseva lapsi tulee määritellä selkeämmin suhteessa lastensuojelun tarpeessa olevaan lapseen, ja lasten osalta tulisi varmistaa sosiaalityöntekijän asiakkuus, lastensuojelun rajapinnan selkiyttämiseksi. Samalla määritelmä ei voi olla niin tiukka, että erityistä tukea tarvitseva rajautuu oikea-aikaisten palveluiden ulkopuolelle. Määritelmän tarkoitus ei voi olla vain rajata palveluja saavia säästötavoitteiden vuoksi.

Erytystä tukea tarvitsevien aikuisten osalta on veloitettava kartoitus myös heidän alaikäisten lastensa tilanteesta, huomioiden juridinen vanhemmuus, huoltajuus, elatusvastuulla olevat sekä samassa kodissa virallisesti asuvat ja vuoroasuvat lapset, myös puolison lapset.

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Vaikka pykälän koontitarkoitus on hyvä, liittyy huolta sen myötä poistettaviin sosiaalihuoltolain kohtiin, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamisen ja edistämisen osalta, sekä mielerveyden edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön osalta, joilla on suuri vaikutus perheiden tuen tarpeeseen. Pykälän tavoitteiden toteutumista käytännössä on tärkeää seurata.

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Eryteisesti kuormitusta aiheuttavissa monimuotoisissa perhetilanteissa korostuu tarve konkreettisille palveluille ja sosiaaliturvalle, pelkän neuvonnan ja ohjauksen sijaan. Vaikka sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella voidaan auttaa ja erityisesti koordinoita sekä johtaa asiakkaiden auttamista tuki- ja palveluviidakossa, ammattilaisilla on oltava käytössään riittävät työkalut tarjota perheille nopeasti ja oikea-aikaisesti heitä käytännössä auttavaa tukea esimerkiksi lapsiperheiden kotipalvelun,

perhehoidon tai taloudellisen avun kautta. Sosiaalityöstä ja sosiaaliohjauksesta ei voi muodostua riittävän tuen saamista pitkittävää tai estävää portinvartijuutta.

Palveluvalikoiman tulee olla sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen ohella riittävä ja selkeä, jotta sekä työntekijät, asiakkaat että heitä neuvovat järjestöt tietävät, millaisiin palveluihin perheet ovat oikeutettuja ja on mahdollista seurata erilaisten palveluiden vaikuttavuutta eri perhetilanteissa. Tämä korostuu harvinaisempien perhetilanteiden osalta, kun riittävä otos palveluiden ja tuen vaikuttavuuden vertailun osalta saadaan vain valtakunnallisella tai vähintään useamman hyvinvointialueen arvioinnilla. Tällaisia perhetilanteita ovat esimerkiksi kaksos- ja kolmosperheet, vanhemman tai lapsen menehtyminen, sateenkaariperhetilanteet, kahden kulttuurin perheet ja adoptioperheet.

Kuormittavissa perhetilanteissa myös vahvistuva läheisolettama voi tuoda kohtuutonta kuormaa koko perheverkostolle.

Ilman hallintopäätöstä asiakkaan on hankalaa vaatia muutosta, mikäli hän katsoo, ettei hänelle myönnetty sosiaalityö tai sosiaaliohjaus ole hänen tarpeisiinsa riittävä tai oikeanlainen tuki.

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Ehdotettu lainsäädäntö on liian väljää turvaamaan yhdenvertaiset ja riittävät palvelut. Ehdotuksessa tulisi täsmentää asiakkaan ja perheen oikeuksia riittäviin palveluihin, sekä sosiaalihuollon ohjaukseen ja neuvontaan, moniammatilliseen tukeen että riittäviin käytännön apua antaviin palveluihin, kuten lapsiperheiden kotipalveluun. Palvelun tarjoamisen velvoittavuutta tulee myös lisätä. Selkeämpi sääntely parantaisi sekä asiakkaiden että työntekijöiden oikeusturvaa.

Väljä sääntely ilman velvoittavuutta lisää eroja sekä hyvinvointialueiden sisällä, esimerkiksi ammattilais- ja tiimikohtaisesti, että erityisesti hyvinvointialueiden välillä. Tämä tekee vaikeaksi perheiden tietää, millaisiin palveluihin he voisivat olla oikeutettuja sekä tekee erittäin vaikeaksi neuvoa ja tukea perheitä esimerkiksi valtakunnallisista järjestöistä, joihin varsinkin erityisissä perhetilanteissa ollaan usein yhteydessä.

Monimuotoiset perheet –verkosto huomauttaa, että perhekeskustyö on osoittanut yhdeksi parhaiten sote-uudistuksen integraatioita toteuttavaksi, kokonaisvaltaiseksi, ennaltaehkäiseväksi ja varhaisen tuen palveluksi. Uuden väljemmän sääntelyn vaarana on heikentää juuri näitä onnistumisia tekemällä perhekeskuksiin keskitetystä työstä vaihtelevampaa ja vaikeammin

arvioitavaa, vertailtavaa ja seurattavaa. Erityisesti kasvatus- ja perheneuvonnan lakisääteisyys poistumiseen liittyy merkittävää huolta vaikuttavan ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen palvelun loppumisesta tai merkittävästä eriarvoistumisesta hyvinvointialueiden välillä.

Lapsiperhepalvelun sääntelyssä tulisi säilyttää velvoittavuus tarjota perheelle arvioidun tarpeen mukaan ainakin lapsiperheiden kotipalvelua, perhehoitoa (monimuotoisena palveluna, sisältäen myös kotiin vietävän ja koko perheen perhehoidon), tukihenkilö- ja tukiperhetoimintaa, perhetyötä sekä kasvatus- ja perheneuvontaa. Näihin tulisi myös taata riittävän yhdenmukaiset valtakunnalliset kriteerit, jotta yhdenvertaisuus perheiden ja alueiden välillä voisi toteutua ja sekä perheet että heitä neuvovat tahot voivat tietää, millaisiin palveluihin he olisivat oikeutettuja. Samalla palveluiden vaikuttavuutta eri tilanteissa voitaisiin paremmin vertailla ja tietopohjaisuutta kehittää (tämä vaatii myös riittävän yhdenmukaista kirjaamista perhetilanteista ja niihin tarjotuista palveluista).

Vaikka kirjaamista on tärkeää kehittää, on riittävä asiakassuunnittelu ja arviointityö varmistus sille, että perheet tietävät omista palveluistaan ja oikeusturva toteutuu sekä asiakkaiden että työntekijöiden näkökulmasta. Ilman riittävän varhaisessa vaiheessa toteutettuja kirjauksia, ei voida asiakaspolussa todentaa raskaampien palveluiden ehkäisyyn johtaneita toimia tai niiden riittämättömyyttä, joka on johtanut tehostetumman tuen tarpeeseen.

Taloudellisen tuen laajentaminen on erittäin kannatettava ehdotus, joka pureutuu hälyttävästi nousseeseen lapsiköyhyyteen ja ennaltaehkäisee ongelmien syvenemistä. Kynnystä taloudelliseen tukeen tulisi kuitenkin madaltaa, jotta sitä voitaisiin tarjota vielä paremmin köyhyyttä ja sen koko elämänkaaren mittaisia vaikutuksia ennaltaehkäisevästi. Kuten esitetään, tätä taloudellista tukea ei tulisi huomioida viimesijaisessa tuessa. Samaa periaatetta tulisi soveltaa kaikissa lapsiin ja heidän elatukseensa kohdennetussa sosiaaliturvassa, kuten lapsilisässä.

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

Monimuotoiset perheet –verkosto kannattaa lastenvalvojan tehtävän tarkempaa sääntelyä uudessa pykälässä. Lastenvalvojan tehtävän selkiyttäminen ja vahvistaminen tukee erityisesti monimuotoisissa perhetilanteissa elävien tilanteiden selkiyttämistä sekä mm. eroihin, elatukseen vuoroasumiseen sekä huoltajuusmuutoksiin liittyvien haasteiden ratkomista sujuvasti ja lisähaasteita ennaltaehkäisten. Lastenvalvojia koskevan sääntelyn tulisi olla mahdollisimman selkeää, jotta eroja hyvinvointialueiden välille näin kriittisessä palvelussa ei synny, esimerkiksi lain tulkintaerojen tai taloudellisten resurssien erojen vuoksi.

Lapsen kuulemisen osalta on tärkeää täsmentää, tulisiko lastenvalvojan tavata lapsi henkilökohtaisesti tai varmistaa muilla tavoin lapsen tosiasiallinen kuuleminen. Pelkästään velvoite vanhemmille hoitaa lapsen osallisuus ei anna vanhemmille riittävää tukea lapsen tosiasialliseen osallistamiseen ja lapsentasoisen keskustelun käymiseen vaikeista ja vanhempiakin kuormittavista aiheista, joihin ammattillisella on merkittävästi enemmän osaamista sekä lapsen kohtaamisen että vanhempien ohjaamisen ja neuvonnan osalta. Vanhempien vastuu lapsen kuulemisesta ja osallisuuden varmistamisesta jää liian helposti tyhjäksi lain kirjaimeksi, ilman riittävää tukea toteutukseen. Mikäli vastuu jää liian yksin vanhemmille, ilman ammattilaisten riittävää neuvontaa ja tukea, liittyy tähän suuri riski siitä, että vanhempi joko jättää vaikean asian käsittelemättä lapsen kanssa (mistä ei aiheudu hänelle oikeudellisia seurauksia) tai vanhempien väliset ristiriidat värjättävät lapsen kanssa asioiden läpikäyntiä. Lapsen oikeus vaikean tilanteen läpikäyntiin puolueettoman aikuisen ja ammattilaisen kanssa tulisi varmistaa.

Lastenvalvojille, ja laajemmin perheoikeudellisiin palveluihin, on varmistettava riittävät resurssit toteuttaa sekä riittävä vanhempien neuvonta ja tuki että lapsen kuulemisen ja osallisuuden varmistaminen. Lastenvalvojien riittävillä resursseilla ja osaamisella on erityinen merkitys monimuotoisten perhetilanteiden osalta, esimerkiksi useamman kuin kahden tosiasiallisen vanhemman perheissä lapsen asioista oikeudellisesti sitovasti sovittaessa.

9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4) Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Toistuvien ja päällekkäisten arviointien ja hankalien hakemusprosessien keventäminen asiakaslähtöisesti on tärkeä ja kannatettava kehitys. Samalla lakimuutoksissa tulisi huomioida, että jo palvelutarpeen arviointi on ollut interventio laajempaan perhetilanteeseen, ja joissain tapauksissa riittävä, kun koko perheyhteisö on kartoitettu sekä haasteiden että voimavarojen osalta.

Arvioinnin riittävään laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota lasten osalta, vaikka arviointi kohdistuisi ensisijaisesti aikuiseen. Aikuisten suunnitelmien osalta tulee varmistaa lasten huomioiminen, mukaan lukien muutkin kuin juridinen vanhemmuus, huoltajuus ja kotitaloudessa virallisesti asuvat lapset, kuten puolison vuoroasuvat lapset. Perheitä tulee aina tukea kokonaisuuksina ja kaikki perheenjäsenet, myös eri osoitteissa asuvat, huomioiden.

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Omatyöntekijä olisi tärkeää nimetä kaikille palveluja saaville lapsiperheille. Mahdollisuutta perhekohtaiseen työhön, erillisten lasten ja aikuisten omatyöntekijöiden sijaan, tulisi vahvistaa. Selkeä omatyöntekijävastuu vahvistaisi palveluiden koordinaatiota ja muokkaamista perheen tilanteen mukaisesti joustavasti.

Asiakassuunnitelmalla on ollut merkitys asiakkaalle päätettyä selventävänä ja osallisuuden varmistavana asiakirjana. Jos asiakassuunnitelman ja omatyöntekijän osalta sääntelyä kevennetään, tulee varmistaa, että asiakas lakisääteisesti saa riittävät ja selkeät tiedot hänen tilannettaan koskevista päätöksistä, palveluiden kokonaisuudesta ja yhteensovittamisesta sekä vastuutahoista, myös mahdollisia valituksia ja oikaisupyynnöjä varten. Erityisesti kuormittavissa tilanteissa vain suullisesti läpikäytyjä asioita voi olla mahdotonta palauttaa luotettavasti mieleen jälkikäteen.

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

-

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Kirjaamisvelvoitteiden keventämisessä on riskinä heikentää asiakkaan ja työntekijän oikeusturvaa, sekä selkeyttä siitä, mitä asiakkaan asiassa on päätetty, millä vastuilla ja muutosmahdollisuuksilla. Kirjaamisvelvoitteiden keventäminen voi myös lisätä eriarvoisuutta alueiden ja jopa eri ammattilaisten osalta.

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

Lapsiperheille kotiin tarjottavista palveluista ei tulisi periä asiakasmaksuja. Erityisesti lapsiperheiden kotipalvelun on todettu olevan perheiden hyvinvointia tukeva ja raskaampia palvelutarpeita ennaltaehkäisevä tuki, jonka käyttö riippuu suuresti maksuista. Lakitason maksukorotukset siirtyvät hyvinvointialueilla suoraan käyttöön tai pahimmillaan aiheuttavat eriarvoisuutta eri alueiden välillä, jos alue pystyy pitämään kotipalvelun maksuttomana. Maksut vähentävät selvästi näiden perheitä tukevien varhaisen ja ennaltaehkäisevän tuen palveluiden käyttöä, joten lapsiperheiden kotiin vietävistä palveluista tulisi lakitasolla tehdä maksuttomia, yhtenäistään niiden kriteerejä valtakunnallisesti.

Maksuvapautuksista tulisi säädellä hyvin yksiselitteisesti, jotta alueellisia eroja ei synny. Perheille tulee olla selkeää ja yhdenvertaista, milloin maksuja ei tule periä ja maksuvapautusten pyytämisen prosessien tulee olla selkeitä perheille. Maksukattoja tulee asettaa myös kotiin vietäville palveluille, verraten esimerkiksi ympäri vuorokautisen asumispalvelun maksukattoon.

Myös asiakasmaksujen osalta tulisi täsmentää lapsen edun toteutuminen aina ensisijaisena palvelumaksuja perittäessä.

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

-

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Erityisesti huolta aiheuttaa lakisääteisyys heikentymiseen liittyvä eriarvoisuuden kasvu sekä taloudelliset vaikutukset pitkällä aikavälillä raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarpeeseen. Säästövaikutuksia voidaan saavuttaa vain henkilökuntaa vähentämällä, millä on väistämättä vaikutuksia perheiden saamaan tukeen, jolla voi olla inhimillisiä ja taloudellisia kustannuksia pitkällä aikavälillä lisääviä vaikutuksia. Erityisesti alueiden välisten erojen kehitykseen on tärkeää kiinnittää huomiota, sekä sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen käytön ja kustannusten, korjaavien ja erityislakien mukaisten kalliimpien palveluiden käytön ja kustannusten sekä asiakkaille siirtyvien kustannusten osalta.

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

Ei

Perustelut tiiviisti?

Lasten ja lapsiperheiden osalta tulisi ennen sääntelyn muuttamista panostaa vielä erityisesti lapsivaikutusten arviointiin, huomioiden erilaiset perhetilanteet, joissa sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista on apua. Olisi tärkeää kartoittaa, millaisissa perhetilanteissa on käytetty sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja, jotta varmistutaan siitä, että riittävä lakisääteinen oikeus sopivimpiin palveluihin säilyy valtakunnallisesti riittävän yhdenmukaisesti. Erityisesti seuraavat perhetilanteet ja niihin liittyvät palvelumuutokset olisi syytä kartoittaa tarkemmin:

Erotilanteen aikainen tuki ja palvelut

Kasvatus- ja perheneuvonnasta hyötyneet perhetilanteet

Elatukseen, vuoroasumiseen, tapaamisoikeuksiin ja huoltajuuteen liittyvien kysymysten säännöllinen tarkastelu

Yksinhuoltajien, monilapsisten perheiden (erityisesti kaksos- ja kolmosperheiden), erityislapsiperheiden sekä uusperheiden kuormitustilanteet

Vähemmistöperheiden erityisen tuen tarve, esim. maahanmuuttotaustan tai sateenkaariväestöön kuulumisen vuoksi

Perheenjäsenen vakavaan sairastumiseen ja/tai menehtymiseen liittyvät kriisitilanteet

Adoptioon liittyvät prosessit neuvonnasta pitkäaikaiseen tukeen

Vaikutusarvioissa tulisi myös kiinnittää huomiota niihin ihmisiin ja perheisiin, jotka eivät tällä hetkellä ole sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden piirissä, mutta hyötyisivät niistä, erityisesti niihin, jotka päätyvät suoraan raskaampien palveluiden ja lastensuojelun piitiin. Muutosten tulisi johtaa myös alikäytön vähentämiseen.

Lakimuutosten vaikutusten seurantaan on panostettava.

Kolu Emma
Monimuotoiset perheet -verkosto